

**Zápisnica z 32. zasadnutia výboru Snemu SAV, ktoré sa uskutočnilo hybridnou formou
dňa 17. októbra 2023 o 13:00 hod. v zasadačke č. 24 v budove Úradu SAV**

Prítomní: D. Antolová, J. Gálik (online), K. Gmucová (online), V. Hvozdíková, M. Kadúč, A. Kalistová (online), Ľ. Kľučár, K. Nemoga, R. Passia

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Kontrola správnosti zápisnice
4. Informácie zo zasadnutia P SAV
5. Informácia o per rollam zasadnutí VR SAV
6. Príprava zasadnutia snemu 26. 10. 2023 a doplňovacích volieb externého člena VR SAV
7. Rôzne
8. Záver

K bodu 1

Predseda Snemu SAV R. Passia otvoril zasadnutie výboru o 13:00 hod. Za zapisovateľku bola určená D. Antolová, za overovateľa J. Gálik.

K bodu 2

Program zasadnutia výboru bol jednomyseľne schválený.

K bodu 3

K zápisnici z 31. zasadnutia výboru snemu neboli vznesené žiadne pripomienky.

K bodu 4

D. Antolová podala informácie z 26. zasadnutia Predsedníctva SAV, ktoré sa konalo 12. 10. 2023 (vyberáme):

Ako prvý bod rokovania prebehla kontrola uznesení, všetky uznesenia boli splnené alebo sú v procese plnenia.

Diskutovaná bola otázka návrhu osnovy a harmonogramu vypracovania Výročnej správy o činnosti a hospodárení organizácií SAV za rok 2023. Od organizácií vzišla požiadavka na zrušenie duality výročných správ. V čase odosielania Správy o činnosti organizácie SAV (31. január) však nie sú ešte k dispozícii niektoré ekonomické údaje, ktoré sú súčasťou Výročnej správy o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie odovzdávanej k 31. júlu. Termín odovzdávania januárovej správy však nie je možné výrazne posunúť, lebo z údajov v databáze ELVYS sa čerpajú údaje pre tvorbu Výročnej správy o činnosti SAV. M. Morovics doplnil, že Správa o činnosti organizácie SAV je zároveň aj akousi pamäťou organizácie, preto ju nie je možné výrazne skrátiť. Po rozsiahlej diskusii o tom, čo má byť súčasťou výročných správ, bolo navrhnuté, aby sa termín odovzdávania oboch správ posunul na 15. február s tým, že organizácie vyplnia do 31. januára online databázu, aby boli dostupné údaje pre prípravu správy o činnosti SAV. Samotné správy o činnosti organizácie vygenerujú neskôr, keď budú dostupné ekonomické podklady pre správu o hospodárení v. v. i.

Prerokovaný bol návrh dodatku k Akčnému plánu SAV. Niektoré body plánu sa zmenili len minimálne, prípadne bolo posunuté ich plnenie, doplnených bolo viacero bodov týkajúcich sa napríklad prípravy výkonnostných zmlúv s Úradom vlády, podpory internacionalizácie výskumného prostredia SAV, či prípravy schémy výskumných grantov pre postdoktorandov, na ktorú by mali byť získané prostriedky od Výskumnej a inovačnej autority (VAIA). Do plánu boli zapracované aj pripomienky zo zasadnutia snemu, ktoré sa konalo 19. 9. 2023. R. Karul navrhol aktualizáciu organizačného poriadku SAV, ale vzhľadom na to, že ide o citlivú záležitosť, je potrebné to riešiť postupne. Aktualizovaný Akčný plán bude zverejnený na webe SAV.

Schválený bol návrh na úpravu rozpočtu SAV a organizácií SAV, návrh čerpania fondu P SAV a dofinancovanie zvyšných 20 % objemu dotácie na teplo a TUV. Ing. Malík uviedol, že v rozpočte je ešte rezerva okolo 2 mil. Eur, ktoré plánujú zameniť za kapitálové výdavky a investovať do energetických opatrení. Diskutovaná bola otázka navýšenia rozpočtu CSČ SAV, v. v. i., na zabezpečenie účasti vydavateľstva VEDA na výstave Bibliotéka 2023. V minulom roku sa výstavy zúčastnili aj kontroverzné vydavateľstvá a celkovo sa kriticky hodnotila úroveň veľtrhu ako celku. P SAV napokon príspevok na účasť vydavateľstva VEDA na tomto podujatí neschválilo. P SAV ďalej súhlasilo s uzatvorením zmluvy o poskytnutí prostriedkov na superpočítač pre národné superpočítačové centrum. Cena počítača je 40 mil. Eur, ďalšie prostriedky do celkovej výšky 70 mil. Eur sú rezervované na prevádzku počítača.

Schválený bol dodatok k pravidlám odmeňovania členov dozorných rád (DR) organizácií. Členovia budú odmeny dostávať paušálne podľa veľkosti organizácie a zároveň bolo zrušené zníženie odmeny predsedom DR na 75 % v prípade, že sú aj členmi P SAV. Po dlhšej diskusii bola s pripomienkami schválená novela zásad výkonového financovania vedeckých organizácií. Na základe požiadaviek VAIA by malo výkonové financovanie tvoriť min. 25 % z celkového mzdového fondu a výsledky hodnotenia VER by mali tvoriť 10 % výkonového financovania. Časť 40 %, ktorá bola určená za akreditáciu, sa rozdelí na dve časti – 30 % za akreditáciu a 10 % za VER. Novela bude predložená na decembrové zasadnutie snemu.

P SAV schválilo financovanie dvoch projektov výzvy ERA-NET Neuron Cofound2 JTC 2023. Pôvodne bolo plánované financovanie jedného projektu, ale keďže obidva veľmi dobre uspeli v hodnotení, boli podporené. Schválené bolo aj vypísanie výzvy v rámci programu Mobility Visits.

Ľ. Lacinová prezentovala výsledky analýzy žiadostí o motivačné štipendia pre doktorandov. Štipendium dostalo v priemere asi 50 – 60 % doktorandov, ktorí o neho mohli požiadať. Počet bodov potrebný na získanie štipendia (20) sa nezmení.

Po diskusii bolo schválené udelenie Ceny SAV za budovanie infraštruktúry pre vedu prof. D. Galuskovi za vybudovanie unikátneho výskumného centra pre výskum skla a keramiky.

Schválené bolo menovanie prof. Lászla Hunyadiho za nového člena hodnotiacej komisie IMPULZ, menovanie doc. R. Gáfrika za riaditeľa Ústavu svetovej literatúry SAV, v. v. i.; Ing. L. Rollera za riaditeľa Ústavu zoológie SAV, v. v. i.; doc. Z. Gažovej za riaditeľku Ústavu experimentálnej fyziky SAV, v. v. i., a poverenie doc. Š. Marinčáka vedením Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV, v. v. i.

Po dlhšej diskusii P SAV prijalo uznesenie, v ktorom nesúhlasí s ďalším pôsobením doc. G. Múcskovej na poste riaditeľky Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV, v. v. i. Aj keď M. Morovics a vedecká rada dotknutej organizácie podporili pôsobenie doc. Múcskovej na uvedenom poste, jej ďalšie zotrvanie v pozícii riaditeľky by odporovalo odporúčaniam P SAV o neprípustnosti viacerých

stopercentných paralelných úväzkov riaditeľov organizácií SAV, ktoré bolo uplatňované už aj v minulosti.

V bode akreditácie a hodnotenia predložil P. Samuely materiál, ktorého cieľom je vytvorenie podmienok na schválenie zmluvy medzi VAIA a SAV. SAV by mala uzavrieť rámcovú zmluvu s Úradom vlády SR a následne zmluvy s jednotlivými organizáciami akadémie. Na základe toho sa bude SAV postupne zvyšovať rozpočet, o 4,35 mil. Eur v roku 2024 až po 88,4 mil. Eur v roku 2030. Pre uzavretie rámcovej zmluvy musí SAV splniť dve podmienky, konkrétne zahrnúť hodnotenie VER do výkonového financovania, pričom VER má tvoriť min. 10 % výkonového financovania a doterajších 40 %, ktoré boli určené za akreditáciu, sa rozdelí na 30 % za akreditáciu a 10 % za VER. Druhou podmienkou je zvýšiť objem výkonového financovania z aktuálnych 16 % na 25 %. Uvedené zmeny zásad výkonového financovania musia byť schválené Snemom SAV.

P SAV nesúhlasilo s uzatvorením zmluvy o prenájme priestorov Ústavom ekológie lesa SAV, v. v. i., keďže ponúkaná cena bola nižšia ako trhovú cenu v danej lokalite, čo zákon o v. v. i. nepripúšťa. F. Simančík ďalej navrhol, aby P SAV vypracovalo vzor nájomných zmlúv, čo by organizáciám uľahčilo ich uzatváranie. Schválená bola výpožička priestorov medzi Centrom biovied SAV, v. v. i., a Archívom SAV. F. Simančík zdôraznil, že forma výpožičiek priestorov medzi organizáciami SAV je pre nich výhodná, lebo ide o byrokraticky menej náročný postup a prenajímajúca organizácia dostane od P SAV náhradu vo výške trhovej ceny prenájmu priestorov.

V bode Rôzne sa riešilo prijímanie študentov a zamestnancov zo zahraničia. Často sa objavujú problémy so získaním víz a prichádzajúce osoby musia byť preverené z hľadiska bezpečnosti, čo trvá dlho a komplikuje to ich nástup do zamestnania. V súvislosti s tým bude musieť byť na P SAV zriadená špeciálna miestnosť, ktorá by vyhovovala bezpečnostným požiadavkám a jeden zamestnanec bude musieť mať bezpečnostnú previerku, aby mohol manipulovať s údajmi spomínaných osôb.

Informáciu k mimoriadnemu zasadnutiu P SAV, ktoré sa konalo 20. 9. 2023, podali V. Hvozdíková a M. Kadúc.

Hlavným bodom programu bol návrh na vymenovanie Ing. Nikoly Kovaničovej do funkcie generálnej riaditeľky Centra spoločných činností (CSČ) SAV, v. v. i. Dodatočne zaradeným druhým bodom programu bola úprava rozpočtu Úradu SAV.

Pri návrhu na vymenovanie generálnej riaditeľky CSČ predseda akadémie najprv ozrejmil situáciu ohľadne doterajších kôl výberového konania na obsadenie miesta generálneho riaditeľa CSČ, keď akademická obec centra v tajnom hlasovaní posunula do ďalších kôl len jednu kandidátku z ôsmich uchádzačov, z ktorých siedmi boli z externého prostredia. V ďalšom kole výberová komisia všetkými hlasmi odporučila predsedníctvu menovať túto kandidátku do funkcie generálnej riaditeľky. M. Radvanský doplnil, že prvému kolu výberového konania predchádzal profesionálny nábor kandidátov personálnou agentúrou, pričom jednou z kľúčových podmienok boli vynikajúce manažérske kvality. Predseda SAV odporučil, aby pre plynulý prechod kompetencií bol po menovaní novej riaditeľky súčasný poverený riaditeľ poverený jej zastupovaním.

Následne bola na zasadnutie prizvaná kandidátka N. Kovaničová, ktorá videokonferenčne predstavila svoju víziu riadenia a odpovedala na otázky členov P SAV. Jej predstava riadenia sa opierala o štyri piliere. V oblasti riadenia ľudských zdrojov zdôraznila potrebu angažovanosti zamestnancov, ktorej predpokladom je zrozumiteľnosť ohraničenia ich kompetencií (náplň práce), ale aj inovatívny prístup k zamestnaneckým benefitom (napr. flexibilnejšie nakladanie s fondom pracovného času, kariérny

plán rozvoja a pod.). V oblasti organizácie riadenia poukázala na zrejme duplicity v činnostiach jednotlivých organizačných zložiek, kde je potrebná racionalizácia krížiacich sa činností. K tomu bude potrebné vypracovať kompetenčný poriadok a nastaviť komunikačné kanály. V oblasti správy majetku je potrebné vypracovať päťročný investičný plán. V oblasti controllingu, resp. nastavenia kontrolných mechanizmov, bude nevyhnutné centralizovať niektoré dodávateľské a odberateľské služby a väčšiu váhu v oblasti obslužných činností preniesť na outsourcing, logistické prepojenie CSČ musí byť racionálne. Finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, súčasný hlavný zdroj financovania, treba doplniť o dodatočné zdroje (cieľená úprava nákladov a výnosov, ale aj možný sponzoring). Ako jeden z dôvodov potreby zvýšenia príjmov uviedla kandidátka adekvátne odmeňovanie zamestnancov na manažerských pozíciách v CSČ, ktoré by malo odzrkadľovať úspech v realizácii vyššie spomenutých predstáv.

V rámci odpovedí na otázky členov P SAV uviedla, že okrem kongresových centier sú v CSČ aj ďalšie potenciálne ekonomické aktíva (vydavateľstvo, správa budov, archív – u nich existujú možnosti kapitalizácie činností a poskytovaných služieb). Samotné kongresové centrá majú väčší potenciál, než sa využíva, pozitívnym trendom sú už implementované marketingové aktivity v Smoleniciach, bude potrebné ešte prehodnotiť dodávateľov a zabezpečiť vyššiu a pravidelnú obsadenosť. Poukázala aj na dôležitosť Výpočtového centra a jeho možnosť vytvárať partnerstvá (otázka zaznela v kontexte správy superpočítača). K otázke centrálného rozpočtu CSČ podotkla, že každý manažér má niesť zodpovednosť za svoju časť rozpočtu, ktorý musí byť transparentný, pričom opäť poukázala na absenciu controllingu. K problému personálnej nestability THS tretieho oddelenia vied zdôraznila, že je jej táto oblasť blízka (pochádza z prostredia technickej správy) a jej skúsenosti s riadením podporných zložiek potvrdili dôležitosť efektívneho riešenia náboru, pričom záujem zamestnancov nemá byť postavený len na finančnej motivácii, ale aj na spokojnosti v práci a možnosti zosúladenia so súkromným životom. Dôležitá je spokojnosť klienta, v tomto prípade ústavov v správe THS. Za predpokladu, že by THS kvalitne plnila služby pre ústavy vo svojej správe, môže poskytovať služby aj externému prostrediu. K otázke pochybností ohľadne možnej centralizácie CSČ z dôvodu jeho vzniku umelým spojením heterogénnych organizácií uviedla, že jeho súčasná štruktúra nie je rozumná a jednotlivé zložky nespolupracujú, cieľom preto bude jasná hierarchia a jasné delenie zodpovednosti, pričom v prvom roku bude potrebné najprv odstrániť duplicity a zefektívniť podporné činnosti.

Po vypočutí kandidátky prebehla uzavretá diskusia členov P SAV, ktorá sa okrem zhodnotenia predstavenia kandidátky dotkla dvoch oblastí. Potreby upraviť a schváliť Snemom SAV aktualizované pravidlá výberového konania na obsadenie miesta riaditeľa v. v. i., pretože, podľa predsedu, súčasný predpis vytvára blokačný mechanizmus, ktorým akademická obec (AO) organizácie má možnosť zablokovať kandidátov z externého prostredia, ako jasne ukázal prípad hlasovania v AO CSČ v tomto výberovom konaní. V druhej časti diskusie F. Šimančík nastolil otázku adekvátnosti (resp. neadekvátnosti) súčasného finančného ohodnotenia riaditeľov organizácií. P SAV po diskusii v tajnom elektronickom hlasovaní schválilo vymenovanie N. Kovaničovej do funkcie generálnej riaditeľky CSČ SAV s účinnosťou od 1. októbra 2023 na obdobie 5 rokov.

Druhým, dodatočne zaradeným bodom zasadnutia bol návrh na úpravu rozpočtu Úradu SAV, ktorý predniesol J. Koppel, informácie doplnil J. Malík. Návrh vychádzal zo záverov Bytovej komisie SAV, ktorá odporučila zabezpečiť internetové pripojenie v ubytovni SAV v Devínskej Novej Vsi. Výdavky na optické internetové pripojenie presiahnu 50-tisíc Eur (z KTG OEK, keďže úrad je rozpočtovou organizáciou), čím sa úplne minú kapitálové výdavky na tento rok. Po krátkej diskusii o problémoch, ktoré absencia pripojenia v ubytovni spôsobuje, P SAV tento návrh schválilo.

V rámci bodu Rôzne M. Radvanský informoval o pripravovaných akciách v spojitosti so 70. výročím založenia akadémie, ktoré sú pre košické ústavy SAV naplánované na 13. – 14. novembra 2023.

K bodu 5

Informáciu z per rollam zasadnutia Vedeckej rady SAV (VR SAV) podal R. Passia. VR SAV zobrala na vedomie návrh zásad rozpočtu SAV na rok 2024.

K bodu 6

V rámci prípravy zasadnutia snemu, ktoré sa bude konať 26. 10. 2023, boli prerokované pripomienky k štyrom dokumentom, ktoré sa budú schvaľovať. Pripomienky konzultovali členovia výboru s J. Koppelom a M. Radvanským, ktorí sa zúčastnili tejto časti zasadnutia výboru.

K Návrhu postupu rozpisu mzdových prostriedkov v. v. i. pre rok 2024 prišli od členov snemu dve pripomienky, ktoré sa týkali identifikácie indikatívneho objemu (3,4 %) mzdových prostriedkov z Fondu P SAV, ktoré P SAV rozpíše medzi vedecké organizácie SAV podľa kvalitatívnych kritérií. Pripomienky si výbor osvojil. V Zásadách návrhu a rozdelenia rozpočtu akadémie na rok 2024 bola navrhnutá zmena týkajúca sa zovšeobecnenia textu týkajúceho sa podpory projektov tak, aby bolo možné do rozpočtu zahrnúť aj nové projekty. Túto pripomienku výbor označil ako technickú.

K Pravidlám výberového konania na obsadzovanie miesta riaditeľa v. v. i. prišlo viacero pripomienok, ktoré boli diskutované s prítomnými členmi P SAV a následne výborom samotným. Všeobecné pripomienky, ktoré predložili R. Passia a V. Hvozdíková, sa týkali navrhovaného zrušenia kvóra potrebných hlasov členov akademickej obce na pokračovanie výberového konania a potreby zachovania nutnosti získať istý počet hlasov AO na pokračovanie vo výberovom konaní. V diskusii sa členovia P SAV a výboru zaoberali spôsobom a transparentnosťou kreovania výberovej komisie. Výber člena/členov komisie by nemal byť v rukách jednej osoby, napr. predsedu vedeckej rady alebo predsedu odborového zväzu. Podľa návrhu V. Hvozdíkovej by mal mať oprávnenie určiť člena komisie len zástupca zamestnancov organizácie, ktorého volia zamestnanci. Ak zástupcu zamestnancov zamestnanci nevolia, mal by tento zvolať zhromaždenie zamestnancov za účelom hlasovania a zostavenia poradia kandidátov na člena komisie. V prípade, že by sa zrušilo kvórum potrebných hlasov členov AO, bolo by treba podľa R. Passiu uvažovať o tom, aby vo výberovej komisii mali väčšinu zástupcovia dotknutej v. v. i. Podľa súčasného zákona o v. v. i. však výberové konanie a zostavovanie výberovej komisie má v kompetencii zriaďovateľ a nie samotná verejná výskumná inštitúcia, takže zásadnejšie zmeny by mohla zabezpečiť až novelizácia zákona. V. Hvozdíková ďalej navrhla, aby sa v prípade zrušenia kvóra pri hlasovaní o „vyjadrení dôvery“ akademickej obce nahradilo hlasovaním o „vyjadrením nedôvery“, kedy by AO mohla 50 % hlasov všetkých zamestnancov vyradiť kandidátov, ktorí sú pre nich na post riaditeľa neprijateľní. Členovia výboru sa zhodli, že k zloženiu výberovej komisie bude dôležitá diskusia na sneme a že predseda snemu požiada L. Lapšanského o vyjadrenie, či je možné urobiť zmeny v zložení komisie hlasovaním na sneme.

Po dlhšej diskusii výbor snemu podporil pripomienku K. Gmucovej, ktorá navrhla vypustiť text, podľa ktorého „Oznámenie o vyhlásení výberového konania na obsadenie miesta riaditeľa prevažne infraštruktúrnej organizácie“ musí obsahovať informáciu, či sa na predstavení uchádzačov, ich návrhov koncepcie a riadenia organizácie a diskusie s nimi zúčastnia iba členovia komisie a členovia predsedníctva alebo aj AO. Podľa nej, nie je úplné vylúčenie AO ktorejkoľvek organizácie z výberového konania riešením smerujúcim ku kvalitnejšiemu výberu kandidáta. Ďalej bol podporený návrh R. Passiu, V. Hvozdíkovej a N. Glausovej (obsahovo zhodný), že výberová komisia vyhodnotí

uchádzačov aj z hľadiska výsledku hlasovania AO, pričom získanie najmenej 1/3 hlasov prítomných zamestnancov podľa § 23 ods. 2 zákona o v. v. i. bude podmienkou pokračovania vo výberovom konaní. Táto podmienka sa neuplatní pri výberovom konaní na obsadenie miesta riaditeľa prevažne infraštruktúrnej organizácie. Alternatívnym návrhom je získanie 1/2 hlasov prítomných zamestnancov, ktorý predložila L. Benediková.

Pripomienky k Pravidlám výberového konania na obsadzovanie miesta vedúceho organizačnej zložky v. v. i. zväčša kopírovali pripomienky k pravidlám na obsadzovanie miesta riaditeľa a výbor k nim zaujal rovnaké stanoviská. Okrem toho, výbor podporil návrh na zladenie požiadaviek na domáceho a zahraničného kandidáta, avšak nevyjadril sa k možnosti, či minimálnym požadovaným kvalifikačným predpokladom má byť titul PhD. alebo dosiahnutie kvalifikačného stupňa samostatný vedecký pracovník. Výbor si ďalej osvojil pripomienku K. Gmucovej, že predsedom komisie nesmie byť nielen zamestnanec dotknutej organizačnej zložky, ale ani celej organizácie.

Schválený bol návrh zloženia pracovných komisií na zasadnutí snemu 26. 10. 2023:

Mandátová komisia: M. Kadúc (predseda), D. Antolová, A. Kalistová

Návrhová komisia: J. Gálik (predseda), R. Passia, K. Nemoga

Zapisovateľ: Ľ. Kľučár

Overovateľ: K. Nemoga

Zasadnutia P SAV, ktoré sa uskutočnia 16. 11. 2023, sa zúčastní M. Kadúc. Najbližšie zasadnutie výboru sa uskutoční v pondelok 27. 11. 2023 o 13:00 hod. Termín konania decembrového zasadnutia bol určený na 7. 12. 2023.

K bodu 7

V bode Rôzne bola diskutovaná otázka voľby nového predsedu a podpredsedu Snemu SAV a bol navrhnutý predbežný program decembrového zasadnutia snemu, ktoré sa bude konať 7. 12. 2023:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Voľba pracovných komisií (mandátová, návrhová, volebná), zapisovateľa a overovateľa
4. Kontrola správnosti zápisnice, kontrola plnenia uznesení Snemu SAV
5. Informácia o aktuálnej situácii v SAV
6. Doplnňovacie voľby externého člena VR SAV
7. Správa o činnosti snemu v druhom trimestri
8. Voľba predsedu a podpredsedov snemu
9. Prerokovanie a schvaľovanie novely Zásad výkonového financovania vedeckých organizácií SAV
10. Rôzne
11. Záver

K bodu 8

R. Passia ukončil zasadnutie výboru o 17:20 hod.

Zapísala D. Antolová, overil J. Gálik.

V Bratislave, dňa 6. 11. 2023

R. Passia
predseda Snemu SAV